

Kæri lesandi.

Mánudaginn síðastliðinn, þann 20. maí, varð leikskólinn Vallarsel 45 ára og því ber að fagna.

Það var á þessum degi árið 1979 sem leikskólinn opnaði. Þá voru tvær deildir í skólanum, tvær fyrir hádegi og tvær eftir hádegi. Árið 1985 var opnuð dagheimilisdeild, eins og það hét þá. Þar dvöldu eingöngu börn sem voru allan daginn í leikskólanum. Árið 1992 fékk skólinn nafnið Vallarsel.

Í lok árs 2002 var ákveðið að stækka skólann um þrjár deildir. Þann 1. febrúar 2004 voru opnaðar tvær deildir og haustið 2004 var allur skólinn tekinn í notkun eða sex deildir. Þær heita Skarð, Jaðar, Vellir, Lundur, Stekkur og Hnúkur.

Vallarsel starfar sem tónlistarleikskóli en hvaða þýðingu hefur það?

Vallarsel hefur unnið með tónlist frá árinu 1998. Fyrstu átta árin var unnið með tónlistina undir styrki stjórn Bryndísar Bragadóttur tónlistarkennara sem gaf út bókina Töfrakassinn og byggist hún m.a. á tónlistarstarfi okkar. Árið 2006 tók Katrín Valdís Hjartardóttir tónmenntakennari í Grundaskóla við af Bryndísi og stýrði tónlistarkennslu. Þá tók Birna Sigurgeirsdóttir við keflinu og að lokum þá Hildur Jónsdóttir. Undanfarin ár hefur Vallarsel verið án tónlistarkennara en þrátt fyrir það hefur verið unnið markvisst og gott tónlistarstarf og kemur að góðum notum öll sú viska og reynsla sem tónlistarstarfið í gegnum árin hefur fært okkur.

Í Vallarseli er tónlistarstjóri á hverri deild sem leiðir tónlistarstarfið. Unnið er markvisst með tónlist einu sinni í viku í tónlistartímum á sal og tónlistarverkefni eru unnin alla vikuna á milli tónlistartíma inni á deildum. Leitast er við að hafa tímana fjölbreytta, skemmtilega og fræðandi.

Hvernig vinnum við með tónlist í leikskólanum?

Vallarsel vinnur samkvæmt tónlistarnámskrá.

Þar er farið yfir nám barnanna í tónlist og hvernig það þróast með barninu á þeim tíma sem það er í leikskólanum. Námskráin gerir okkur kleift að hafa samfellu í námi barnanna á meðan þau dvelja hjá okkur.

En hver er ávinningurinn með tónlistinni?

Tónlist eflir fín- og grófhreyfifærni

Sýnt hefur verið fram á að tónlist hjálpar til við að þróa bæði fín- og grófhreyfingar, aðallega vegna þess að tónlistin hvetur til hreyfingar, sem hjálpar til við að fínstilli samhæfingu heila og líkama. Því meira sem barn hreyfir sig af fúsum og frjálsum vilja, þeim mun meira lærir það um hvað líkami þess getur og verður betri í að stjórna honum.

Tónlist byggir upp nánd

Tónlist getur hjálpað til við að skapa nálægð milli foreldra og annarra fjölskyldumeðlima hjá ungum börnum. Rannsóknir hafa sýnt að börn gefa sönglögum eða vöggvísnum meiri gaum en þau gera við samræðum fullorðinna eða í svona barnaspjalli. Vöggvísur eru frábær leið til að róa ung börn og skapa öryggistilfinningu hjá þeim.

Tónlist skapar tilfinningu fyrir því að tilheyra(sameiningartákn)

Tónlist hefur þann ótrúlega eiginleika að leiða fólk úr öllum áttum saman og hjálpa þeim að sjá að við getum myndað ný tengsl fyrir tilstilli tónlistar. Börn sem þekkjast kannski ekki, en mögulega elskað sama lagið og þau hafa lært á deildinni, finna að þau eiga eitthvað sameiginlegt sem verður til þess að þau búa til ný sambönd og finna að þau tilheyri nýjum hópum/hópi.

Tónlist eykur sköpunargáfu og ímyndunarafli

Þegar heili barns er að þroskast byrjar barnið að reyna að líkja eftir hljóðum í umhverfinu sínu. Þetta gæti hljómað eins og þau séu að reyna að hafa samskipti og stundum eru þau að því en þau eru líka að styrkja taugabrautir í heilanum sem munu að lokum gera þeim kleift að hlusta og tala. Rannsóknir hafa sýnt að börn sem talað er beint við, hafa tilhneigingu til að hafa stærri orðaforða, en þau sem ekki er talað beint við. Talið er að hljóðin sem beint er sérstaklega að börnunum muni hjálpa til við að ýta undir þessa þróun taugabrauta og sýnt hefur verið fram á að tónlist skilar svipuðum árangri. Þegar þau loksins læra að tala þá færir tónlist börnunum nýjar hugmyndir sem munu hjálpa til við að kveikja forvitni þeirra og ímyndunarafli.

Tónlist eykur greindarvísitölu

Flestir foreldrar vilja gefa börnum sínum bestu mögulegu tækifæri til að ná árangri í lífinu. Þetta er ástæðan fyrir því að foreldrar sjá til þess að allur aðbúnaður barnsins og tækifæri til að þroskast séu til staðar. Allt sem gæti hjálpað börnunum að læra meira og auka greindarvísitölu þeirra er þess virði að láta reyna á. Góðu fréttirnar eru þær að vísindin hafa komist að því að margt af þessu hjálpar í raun að auka hugsanlega greind síðar á ævinni. Eitt sem sérstaklega hefur sýnt fram á að sé vænlegt til árangurs er tónlistarkennsla. Rannsókn árið 2004 sem prófaði greindarvísitölu barna fyrir og eftir að hafa fengið venjulegan píanótíma í níu mánuði sýndi fram á að börnin fengu að meðaltali að minnsta kosti þrjú greindarvísitölustig í lok tilraunarinnar.

Tónlist eykur þolinmæði hjá börnum

Þolinmæði er ekki eitthvað sem börn eru þekkt fyrir og þegar líf þeirra er sett í samhengi er auðvelt að sjá hvers vegna það er. Tíminn eins og þau þekkja hann er stuttur, þannig að skynjun þeirra á því hvað það þýðir að bíða og þrúka við hlutina er allt öðruvísi en fullorðinna. Að læra á hljóðfæri er frábær leið til að rækta og þróa þolinmæði og þrautseigju hjá börnum. Þau læra mjög fljótt að nám og æfingar borga sig og barn sem lærir að sýna þolinmæði og þrautseigju er betur undirbúið fyrir lífið þar sem biðin getur oft verið löng.

Tónlist örvar skynjun barna

Börn skynja heiminn í gegnum sjón, heyrn, snertingu, bragð og lykt. Þegar börn eru að þroska skynfærin byrja þau að skilja hluti eins og hversu mikið pláss þau taka, hversu hávær þau geta verið, hvaða hluti þau vilja snerta og að kannski ættu þau ekki að smakka alla hluti sem þau finna á gólfinu. Ríkuleg tækifæri til að hlusta á tónlist í æsku hjálpar til við að búa til heilabrautir sem eykur vitsmunalega úrvinnslu skynfæranna. Þessi aukning verður enn sterkari ef önnur starfsemi er sameinuð tónlist eins og með dansi og söng. Börn sem hafa betri stjórn og skilning á skynjun sinni hafa tilhneigingu til að standa sig betur í stærðfræði, list og leikjum ásamt mörgu öðru.

Tónlist eykur læsi

Það að skilja tungumál er flókin kunnátta sem þróast í mörg ár í æsku. Börn læra fyrst og fremst að vinna úr tungumálinu með hlustun og mótar það hvernig heilinn skynjar og túlkar orð það sem eftir er ævinnar. Einstaklingar vinna úr tungumáli og tónlist á líkan máta. Þetta getur verið ástæða þess að sumir geta ekki skrifað þegar þeir hlusta á tónlist með texta.

Tónlist eykur tilfinningaþroska

Stjórn og skilningur á tilfinningum er eitthvað sem allir þurfa að læra og þeim mun fyrir sem við lærum það þeim mun betur farnast okkur í lífinu. Börn sem alast upp við tónlist, eyða miklum tíma í tónlist eða læra á hljóðfæri sýna almennt meiri samúð með öðrum. Þau skilja tilfinningar sínar betur en önnur börn og vita hvernig best að tjá tilfinningar sínar. Tónlist er líka frábært úrræði í baráttunni við kvíða. Það að eykur oftast gleði og ánægju að hlusta á tónlist og því er gott að leita í hana þegar neikvæðar tilfinningar gera vart við sig. Tónlist getur virkað róandi og sefandi fyrir einhverja en örvandi og upplífandi fyrir aðra.

Tónlist bætir samhæfingu

Þegar barn lærir að spila á hljóðfæri þarf það næstum því að endurtengja heilann á leifturhraða. Þau þurfa að greina ták/nótur af blaði sem þau „þýða“ yfir ákveðna hreyfingu í vöðvum sem verða svo að hljóðum sem þau heyra. Svona líkamlegt afrek er ekki ósvipað fimleikum. Vegna þessa hafa börn sem spila á hljóðfæri almennt betri samhæfingu augna og handa en þeir sem gera það ekki. Reyndar eru kostir þess að spila á hljóðfæri til samhæfingar næstum því þeir sömu og íþróttir.

Tónlistin er fyrst og fremst gleðigjafi og skemmtileg leið til þroska. Það eru fjölmargir kostir fyrir tónlist og tónlistarkennslu á þroska barna, en námsárangur er ekki eini þátturinn. Tónlist er líka skemmtileg, sem er oft einmitt það sem barn sem er að vaxa þarfnast þegar það er stöðugt að semja og læra um heiminn í kringum sig.

Hefur þú velt fyrir þér hvaða þýðingu tónlist hefur fyrir þig?

Bestu kveðjur

Vilborg Valgeirsdóttir leikskólustjóri leikskólanum Vallarsel